

INŠTITUT ZA EKONOMSKA RAZISKOVANJA: SAMOEVALVACIJSKO POROČILO – POVZETEK

po 31. členu Zakona o znanstvenoraziskovalni in
inovacijski dejavnosti (ZZrID)

Pripravila:

**Delovna skupina Inštituta za ekonomska raziskovanja za pripravo poročila o
institucionalni samoevalvaciji**

PODATKI PREJEMNIKA STABILNEGA FINANCIRANJA

Naziv: Inštitut za ekonomska raziskovanja

Evidenčna št. RO: 502

Spletna stran: <https://www.ier.si>



POVZETEK SAMOEVALVACIJSKEGA POROČILA

Inštitut za ekonomska raziskovanja (IER) je javni raziskovalni zavod z dolgoletno tradicijo raziskovanja na področju ekonomije, ki v slovenskem raziskovalnem prostoru deluje kot specializirana raziskovalna organizacija na presečišču temeljnega raziskovanja, aplikativne analize in podpore oblikovanju javnih politik. Ustanovljen je bil leta 1965 z združitvijo dveh raziskovalnih inštitutov, leta 1998 pa preoblikovan v javni raziskovalni zavod. V desetletjih delovanja se je razvil v raziskovalno institucijo, ki povezuje akademsko raziskovanje, razvoj metodoloških pristopov ter pripravo strokovnih podlag za oblikovanje ekonomskih, razvojnih in socialnih politik. Razvojna usmeritev IER temelji na razumevanju ekonomskih, družbenih, okoljskih in institucionalnih sprememb kot medsebojno povezanih procesov, ki zahtevajo dolgoročen, interdisciplinaren in metodološko zahteven raziskovalni pristop. Temeljno raziskovalno delo sistematično povezujemo z analizo aktualnih razvojnih izzivov ter iskanjem rešitev za potrebe javnega sektorja, gospodarstva in širše družbe. Vloga inštituta se ne kaže zgolj v produkciji znanstvenih rezultatov, temveč tudi v sposobnosti prenosa raziskovalnih spoznanj v prakso, podpori javnemu odločanju ter soustvarjanju strokovnih podlag za dolgoročni razvoj države.

Samoevalvacijsko poročilo Inštituta za ekonomska raziskovanja (IER) je bilo pripravljeno skladno z 31. členom Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZrID) ter metodologijo ARIS za pogodbeno obdobje 2022–2027. Inštitut je samoevalvacijo zasnoval kot razvojni, kontinuiran in z dokazi podprt proces, ki ne služi zgolj izpolnjevanju zakonskih obveznosti, temveč krepitvi institucionalne kulture kakovosti in strateškega razvoja javnega raziskovalnega zavoda. Proces je bil voden projektno, z jasno razdeljenimi odgovornostmi, in je metodološko združeval kvantitativne in kvalitativne pristope. Temeljlil je na strateških in razvojnih dokumentih, kazalnikih uspešnosti, ugotovitvah zunanje evalvacije iz leta 2025 ter na obsežnem vključevanju zaposlenih prek intervjujev, spletne ankete in fokusne skupine z mladimi raziskovalci. S sistematičnim ločevanjem opisa stanja od njegove kritične ocene je inštitut zagotovil verodostojnost ugotovitev, ki hkrati predstavljajo izhodišče za oblikovanje novih strateških in razvojnih ciljev.

Ključne ugotovitve potrjujejo, da IER dosega viden napredek na osrednjih razvojnih oseh. Na področju znanstvene odličnosti izstopa zlasti odmevnost znanstvenih del inštituta, raziskovalno delo pa odlikujeta visoka metodološka zahtevnost in mednarodna prepoznavnost objav v revijah, vključenih v WoS in Scopus. Najizrazitejša prednost inštituta ostaja njegov družbeni vpliv, ki so ga zunanji recenzenti v letu 2025 ocenili z najvišjo oceno; ta se kaže predvsem skozi neposredno vpetost v oblikovanje javnih politik na področjih pokojninske reforme, energetike in podnebja, regionalnega razvoja, zdravstva in trga dela. Sodelovanje z javnim sektorjem predstavlja eno najuspešnejših področij izvajanja strategije, prenos znanja pa je podprt z razvitimi raziskovalnimi modeli, podatkovnimi bazami in analitičnimi orodji. Finančna struktura zavoda ostaja uravnotežena, stabilno financiranje ARIS, ki obsega približno dve tretjini virov, pa dopolnjuje vse bolj intenzivno mednarodno sodelovanje v okviru programov Obzorje

Evropa, Interreg, SHARE, COST in WAVE ter sodelovanje z mednarodnimi organizacijami, kot so IMD, WEF, WIPO in Svetovna banka.

Ob teh dosežkih samoevalvacija odkrito izpostavlja področja za izboljšanje in ključne razvojne izzive. Najpomembnejše strateško tveganje predstavlja razkorak med široko aplikativno vpetostjo in znanstveno odličnostjo, saj visoke projektne obremenitve omejujejo čas za pripravo vrhunskih znanstvenih objav, njihovo število pa trenutno zaostaja za zastavljeno ciljno vrednostjo. Med izzivi izstopajo omejena mednarodna mobilnost raziskovalcev, velika odvisnost od javnega sektorja kot naročnika, omejen obseg tržne dejavnosti in sodelovanja z gospodarstvom ter potreba po bolj sistematičnem kariernem načrtovanju in formalizaciji mentorstva mladim raziskovalcem. Analiza tudi opozarja, da družbeni vpliv ni vedno strukturirano dokumentiran, da notranji sistem zagotavljanja kakovosti še ni dovolj formaliziran ter da je institucionalizacija odprte znanosti potekala asimetrično, hitreje na področju odprtega dostopa kot pri podatkovnem skrbništvu. Sistem raziskovalne etike in integritete je ocenjen kot celovit in delujoč, vendar zahteva nadaljnjo operativno nadgradnjo, zlasti pri aplikativnih projektih za javne naročnike in pri rabi generativne umetne inteligence. Področje enakosti možnosti je ustrezno urejeno.

Na podlagi teh ugotovitev je inštitut opredelil usklajen nabor ukrepov za nadaljnje izboljšanje kakovosti delovanja, ki neposredno povezujejo izsledke samoevalvacije s strateškim razvojem in sistemom zagotavljanja kakovosti. Načrtovani so uvedba letnega notranjega cikla spremljanja kakovosti, redni letni strateški pregled povezave med strategijo, projektno dejavnostjo, objavami in kadri, sistematično letno načrtovanje objavne dejavnosti ter krepitev metodološke in analitične podpore. Predvideni so tudi vzpostavitev sistema dokaznih kartic in kazalnikov družbenega vpliva, strukturiran program podpore mladim raziskovalcem z mentorstvom in kariernim razvojem, profesionalizacija projektne pisarne, vzpostavitev kontaktnih točk za odprto znanost in raziskovalno integriteto ter srednjeročni načrt razvoja raziskovalne infrastrukture.

Institucionalna samoevalvacija potrjuje, da IER vstopa v naslednje obdobje z jasno prepoznano identiteto raziskovalne organizacije, ki uspešno povezuje akademsko odličnost z neposredno družbeno relevantnostjo. Z usmeritvijo v krepitev znanstvene odličnosti, mednarodne prepoznavnosti in formaliziranega sistema kakovosti inštitut utrjuje pot k uresničitvi svoje vizije, da do leta 2030 postane referenčno raziskovalno središče za področje ekonomije v Sloveniji ter trajno zagotavlja institucionalno odličnost.